ที่ระลึก

งานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูถาวรธรรมวัฒน์
(อดีตเจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง)

25 เมษายน พ.ศ. 2525

ชาตะ 24 สิงหาคม 2453

มรณะ 31 พฤษภาคม 2524

คำไว้อาลัย

พระครูถาวรธรรมวัฒน์ รู้จักสนิทสนมชอบพอกันมาแต่สมัยเป็นเด็ก เรียนหนังสือรามัญอยู่ที่วัดศาลาแดงเหนือ และเป็นศิษย์ร่วมอาจารย์เดียวกันด้วย ภายหลังได้แยกย้ายไปเรียนหนังสือและอยู่ต่างสำนักกัน ส่วนพระครูถาวรธรรมวัฒน์ ไปเป็นลูกศิษย์เรียนหนังสืออยู่โรงเรียนวัดสองพี่น้อง ต่อมาบรรพ-ชาเป็นสามเณร และอุปสมบทเป็นภิกษุอยู่จำพรรษาที่วัดสองพี่น้องตลอดมา จนเป็นเจ้าอาวาสปกครองวัด และได้รับพระราชทานเป็นพระครูสัญญาบัตร ที่พระครูถาวรธรรมวัฒน์ และวัดศาลาแดงเหนือกับวัดสองพี่น้องก็อยู่ไม่ไกลกัน การไปมาหาสู่เยี่ยมเยียนถามความทุกข์สุขซึ่งกันและกัน หรือมีเรื่องราวข่าวดีร้ายอันใดก็มิได้ปิดบังอำพราง เล่าสู่กันฟังอย่างเปิดอกเปิดใจและเป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจ เคารพนับถือรักใคร่กันฉันพี่ฉันน้อง ส่วนข้อปฏิบัติทางธรรมวินัย ท่านพระครูถาวรธรรมวัฒน์ก็เป็นศากยบุตต ลูกพระตถาคตองค์หนึ่งที่ถือระเบียบข้อปฏิบัติเคร่งครัดทางพระวินัย ท่านจึงเป็นพระที่หน้าเคารพนับถือ และต่างก็ปรารถนาให้โอกาสซึ่งกันและกัน ทุก ๆ ครั้งที่ไปมาหาสู่เยี่ยม

เยียนกันโดยมากได้สนทนาปราศัยข้อธรรมข้อวินัย จึงเป็นที่ติดอกติดใจกระชับความสัมพันธ์รักใคร่ไม่มีวันลืม และบัดนี้ท่านพระครูถาวรธรรมวัฒน์ ได้มรณะภาพวิญญาณและร่างไปสู่ปรภพเบื้องหน้า ขอคุณความดีที่ท่านได้สร้างมาเป็นอมรสสมบัติจงเป็นพลวปัจจัยส่งเสริมดวงวิญญาณของท่านซึ่งสถิตอยู่ ณ ที่ใดภพใดก็ตาม ขอให้ท่านได้เสวยสุขวิบากสมบัติสมตามปรารถนาเทอญ ฯ

เจ้าอาวาสวัดศาลาแดงเหนือ **พระครูปทุมธรรมรัต**
๒๗ มีนาคม ๒๕๒๕

คำไว้อาลัย

ในงานพระราชทานเพลิงศพท่านพระครูถาวรธรรมวัฒน์ (สาลี่ ถาวรธมฺโม น.ธ. เอก) อดีตเจ้าอาวาสวัดราษฎร ชั้นโท วัดสองพี่น้อง อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี พระมหาถวิล-ปณฺฑิโต ป.ธ. 4 น.ธ. เอก เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง ขอเรื่องของข้าพเจ้า เพื่อพิมพ์แจก เป็น ธรรมบรรณาการ ในงานพระราชทานเพลิงศพ ข้าพเจ้ามอบเรื่อง "ดี–ชั่ว" ซึ่งเป็นบทความไม่ยาวให้นำไปพิมพ์ ขอขอบใจพระมหาถวิล ที่ให้เกียรติแก่ข้าพเจ้าด้วยการนำเรื่องของข้าพเจ้า พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระครูถาวรธรรมวัฒน์

พระครูถาวรธรรมวัฒน์ เป็นพระเถระ ชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายรามัญมีความรู้ทางหนังสือฝ่ายรามัญดี มีปฏิบัติเรียบร้อย เป็นที่เลื่อมใส ของประชาชนทั่วไป

ขอผลบุญที่คณะเจ้าภาพได้บำเพ็ญถวาย จงสำเร็จแก่ท่านพระครูถาวรธรรมวัฒน์ ในสัมปรายภพ ตามกุศลเจตนาของท่านเจ้าภาพเถิด

พระธรรมวโรดม

วัดปทุมคงคา กรุงเทพฯ

9 ก.พ. 2525

คำไว้อาลัย

ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระครูถาวรธรรมวัฒน์ (หลวงพ่อสาลี่) ข้าพเจ้าพร้อมศิษย์นุศิษย์ มีความประสงค์จะพิมพ์หนังสือให้แก่ผู้ที่มีความเลื่อมใสแก่ท่าน เพื่ออุทิศอานิสงฆ์ผลบุญให้แก่พระครูถาวรธรรมวัฒน์ ซึ่งล่วงลับไปแล้ว พอดีมีนายประเสริฐและคุณอนงค์ ลมูลพงษ์ มาปรารภ กับข้าพเจ้าโดยจะออกค่าพิมพ์หนังสือให้ ทางวัดได้ช่วยออกไปสามพันบาท และข้าพเจ้ากับคุณอนงค์ ได้ไปกราบเรียนพระเดชพระคุณ ท่านเจ้าคุณวโรดม เจ้าคณะภาคหนึ่งวัดปทุมคงคาวราราม ขอพระธรรมเทศนา ที่ท่านแต่งไว้มาพิมพ์แจกในงานนี้ ขอผลบุญแห่งกุศลอันนี้ จงเป็นบุญพิธีอำนวย ให้ท่านพระครูถาวรธรรมวัฒน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ของข้าพเจ้า ผู้ล่วงลับไปแล้ว จงมารับอนุโมทนา เพื่ออัฐวิบูลย์มนูญผลและประโยชน์สุข แด่คติวิสัยนั้น ๆ ด้วย

พระมหาถวิล ปณฺฑิโต

วัดสองพี่น้อง 25 เมษายน 2525

คำไว้อาลัย

ท่านอาจารย์ที่รักเคารพของลูกศิษย์ที่จากไปโดยไม่มีวันกลับ นับแต่นี้ต่อไปไม่มีอีกแล้วที่ลูกศิษย์จะได้พบพระอย่างท่านอาจารย์ ๆ จากไปทิ้งความอาดูรโศกเศร้าไว้ให้แก่ลูกศิษย์ ลูกศิษย์ได้แต่ระลึกถึงคุณงามความดีของท่านอาจารย์ เป็นเวลานานที่ลูกศิษย์ได้รับความอบอุ่นจากท่านอาจารย์ เมื่อท่านอาจารย์ยังมีชีวิตอยู่ท่านอาจารย์เป็นคนสังเกตไปธุระที่อื่น ได้พบเห็นระเบียบหรือประเพณีต่าง ๆ ที่ดีท่านอาจารย์ก็เอามาอบรมณ์สั่งสอนแก่ศิษย์ ท่านอาจารย์อ่านคนออกเป็นคนคุยเก่งฟังแล้วไม่เบื่อเข้าใจง่าย ไม่ว่าทางโลกหรือทางธรรมหรือเรื่องในอดีตและปัจจุบัน ท่านอาจารย์อธิบายได้อย่างชัดเจน ผู้ใดถามท่าน ๆ ท่านตอบได้ทันที เมื่อท่านอาจารย์ยังมีชีวิตวัดดูมีชีวิตชีวาเพราะท่านอาจารย์มีการสนทนาเป็นประจำ แบ่งเวลาสนทนาเป็นสองเวลา ๆ ๑๖.๐๐ น. ถึง ๑๗.๐๐ น. สำหรับพระสนทนากันเอง ส่วนเวลา ๒๐ ถึง ๒๑.๐๐ น. ท่านอาจารย์สนทนาและอบรมณ์สั่งสอนทุกวันไม่มีเว้น บางครั้งท่านอาจารย์เห็นลูกศิษย์จะเบื่อท่านก็เล่าเรื่องขำขันในอดีตให้ฟัง ลูกศิษย์

ยังจำรอยยิ้มท่านอาจารย์ได้เสมอ เมื่อเห็นรอยยิ้มแห่งความเมตตาของท่านอาจารย์อบอุ่นเป็นกันเองไม่ถือเขาถือเรา ท่านอาจารย์ใจดีเป็นพระปฏิบัติพระกัมมัฏฐานองค์หนึ่ง ในวาระสุดท้ายของท่านอาจารย์ บุญกุศลที่ท่านอาจารย์ได้สังสมไว้หวังว่าส่งดวงวิญญาณท่านอาจารย์ไปสู่สุขติ พระนิพพานที่ท่านอาจารย์ปรารถนา เมื่อ ๓๑ พ.ค. ๒๔ เวลา ๐๒.๐๐ น. ท่านอาจารย์ของศิษย์ได้จากไปด้วยอาการสงบไม่มีวันกลับ ลูกศิษย์ตั้งใจไว้แล้วจะไม่เป็นคนเจ้าน้ำตาไม่ให้ใครเห็น น้ำตาแห่งความเศร้าโศกแต่ก็ทำไม่ได้ การจากไปของท่านอาจารย์เป็นไปตามกฎเกนของธรรมชาติ ท่านอาจารย์จงไปสู่ที่สงบ โปรดอย่าห่วงกังวลใด ๆ เลย ขออ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลกจงรับดวงวิญญาณของท่านอาจารย์ ไปสู่ที่สงบคือพระนิพพาน ชาติหน้ามีจริงขอศิษย์ได้เกิดเป็นลูกศิษย์ ท่านอาจารย์อีกทุกชาติตลอดไป

จากลูกศิษย์ที่เคารพและรักท่านอาจารย์

คำไว้อาลัย

ข้าพเจ้า เสียใจ ที่ท่านอาจารย์ได้มรณะภาพไปเป็นอย่างยิ่ง เพราะท่านอาจารย์ เป็นพระที่มีจิตใจโอบอ้อม อารี เผื่อแผ่เมตตาจิต แก่ทุก ๆ คนที่ได้พบท่าน ท่านให้คำแนะนำสั่งสอนทางที่ดีแก่ทุก ๆ คน ถึงแม้ท่านสุขภาพไม่แข็งแรง เมื่อข้าพเจ้ามีกิจธุระไปนิมนต์ท่าน ๆ จะมาให้ทุกครั้ง และทุก ๆ คนด้วย คราวคุณแม่ ยวน ลมูลพงษ์ มารดาของข้าพเจ้าเสีย ท่านยังมาสวดพระอภิธรรม ภาษารามัญ และมาฌาปนกิจศพด้วยที่วัดยานนาวา กรุงเทพ ฯ ข้าพเจ้าและพี่น้องทุกคน มีความระลึกถึงคุณงามความดีของท่าน จึงได้จัดพิมพ์หนังสือเป็นอนุสรณ์ให้แก่ท่านที่สุดนี้ ขอให้ดวงวิญญาณท่านพระครู ถาวรธรรมวัฒน์ จงไปสู่ความสงบ คือพระนิพานเทอญ

ประเสริฐ อนงค์ ลมูลพงษ์

ชีวประวัติ

ของ

พระครูถาวรธรรมวัฒน์ หลวงพ่อสาลี่ ถาวรธมฺโม

อดีตเจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง ต. บ้านงิ้ว อ. สามโคก

จ. ปทุมธานี

ชาติกาล

พระครูถาวรธรรมวัฒน์ นามเดิมสาลี่ นามสกุลพุ่มขู่ เกิดเมื่อวันพุธที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ตรงกับทางจันทรคติ แรม ๔ ค่ำ เดือน ๙ จุลศักราช ๑๒๗๒ ปีจอ ๔ ๔ ๙ เวลา ๒๐.๐๐ น. เศษ ณ ตำบลบึงอ้ายเสียบ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โยมบิดาชื่อปั้น โยมมารดาชื่อทอง อาชีพเกษตรกรรมทำนา มีพี่น้องต่างบิดากันหลายคน โดยเฉพาะพี่ร่วมบิดามารดาเดียวกันมี ๓ คน คือ

๑ นายยวง พุ่มขู่ ถึงแก่กรรมแล้ว

๒ นายมะลิ พุ่มขู่ ถึงแก่กรรมแล้ว

๓ พระครูถาวรธรรมวัฒน์ พุ่มขู่

เมื่อเยาว์วัยอายุได้ ๑๑ ขวบ บิดาได้นำตัวมาฝากเรียน

หนังสือรามัญอยู่กับท่านอาจารย์ บุนนาค (ปทุโม) อดีตเจ้าอาวาสวัดศาลาแดงเหนือ และได้อาศัยเป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์เลื่อน ช่วยอบรมดูแล ขณะที่เรียนหนังสือรามัญอยู่ที่วัดศาลาแดงเหนือ ได้ประมาณ ๖ เดือนเศษ ก็ได้ล้มป่วยเป็นไข้ บิดาทราบข่าวจึงได้มารับตัวไปรักษาที่บ้านคลองสาม เมื่อได้รับการรักษาเยียวยาหายเป็นปกติแล้ว ระหว่างนั้นบังเอิญท่านอาจารย์เปี่ยมซึ่งเป็นญาติกับบิดาศักดิ์เป็นอาว์ และเป็นรองเจ้าอาวาสวัดสองพี่น้องอยู่ขณะนั้น ท่านมีกิจธุระออกไปเยี่ยมพี่สาวชื่อจีบกำลังป่วยรักษาตัว อาศัยพักอยู่ที่บ้านโยมคลองสาม เมื่อท่านเสร็จธุระจากเยี่ยมพี่สาวแล้ว ตอนท่านจะเตรียมกลับโยมคงได้พูดตกลงกับท่านไว้เรียบร้อยแล้ว ท่านจึงได้รับตัวมาเป็นลูกศิษย์อยู่ที่วัดสองพี่น้องตลอดมา ซึ่งขณะนั้นท่านอาจารย์ซวยเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้องอยู่ เมื่อเข้ามาเป็นลูกศิษย์อาศัยอยู่วัดสองพี่น้องแล้ว เริ่มต้นแต่ พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นต้นมา ก็ได้เข้าเรียนหนังสือไทยที่โรงเรียนวัดสองพี่น้อง ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลจัดตั้งขึ้น มีครูเลื่อน (ขุนขจรศึกษากร) เป็นครูใหญ่และครูเมืองเป็นครูน้อยต่อมามีครูแก้ว แสงศรี เป็นครูน้อยเพิ่มขึ้นอีก ๑ คน สมัยนั้นการศึกษามีจบเพียงประถมศึกษาป. ๓ เท่านั้น

๑ บรรพชา-อุปสมบท

เมื่อเรียนจบประถมศึกษา ป. ๓ แล้ว อายุ ๑๕ ปี ก็บรรพชาบวชเป็นสามเณรอยู่จำพรรษาที่วัดสองพี่น้อง ๕ พรรษา พออายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ คือเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ ตรงกับขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๔ ปีมะเส็งก็ได้อุปสมบทเป็นภิกษุ ณพัทธสีมาวัดสองพี่น้อง โดยมีท่านอาจารย์ชม อดีตเจ้าอาวาสวัดบ่างิ้ว เป็นพระอุปัชฌายะ ท่านอาจารย์โนรี อดีตเจ้าอาวาสวัดสวนมะม่วง เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และท่านอาจารย์เปี่ยม เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง เป็นพระอนุสาวนาจารย์

๒ การศึกษา

ระหว่างที่เป็นสามเณรได้ ๔ พรรษา สอบนักธรรมตรีได้ และต่อมาเมื่ออุปสมบทเป็นภิกษุในพรรษาแรก เข้าสอบนักธรรมโทได้ จากนั้นมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ เข้าสอบนักธรรมเอกได้อีก ระหว่างที่เรียนนักธรรมเอกอยู่นั้น ก็ได้พยายามเรียนบาลีไวยากรณ์ควบคู่ไปด้วย แต่สมัยนั้นเรียนบาลีไวยากรณ์หาครูสอนยาก จึงต้องจากวัดไปเรียนที่วัดสามจีน จังหวัดลพบุรี โดยมีท่านพระมหาทองย้อยเป็นอาจารย์สอน ต่อมาได้ย้ายกลับมาเรียนบาลีไวยกรณ์ที่วัดสวนมะม่วง อำเภอสามโคก มีมหาเย็นซึ่งเป็นคฤหัสถ์เป็นครูสอน แต่เรียนยังไม่จบหลักสูตรป.ธ. ๓

หลังจากนั้นไม่นานนัก ท่านมหาน้อมสุมนต์เปรียญ ๕ ประโยค จากสำนักเรียนวัดราชาธิวาส กทม. มาเป็นครูสอนบาลีอยู่ที่วัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ภายหลังได้ลาสิกขาบทสึกเป็นคฤหัสถ์มาสมัครเป็นครูประชาบาล สอนอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตอำเภอสามโคก สมัยนั้นนายสอาดนุชจรัส ซึ่งเป็นนายอำเภอประจำอยู่ที่อำเภอสามโคก เมื่อท่านอาจารย์เปี่ยม ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง ได้ทราบข่าวเช่นนั้น ด้วยจิตเมตตาเพื่อสงเคราะห์ ภิกษุ สามเณร ซึ่งเป็นวันเตวาศึก4ศิษย์-อาศัยท่านอยู่ ผู้มีความเพียรวิริยะอุตสาหะจิตใจฝักใฝ่ต่อการศึกษาแผนกบาลีไวยากรณ์ ท่านจึงได้ไปติดต่อขอความช่วยเหลือจากนายอำเภอสอาดนุชจรัส ขอย้ายมหาน้อมให้มาเป็นครูโรงเรียนประชาบาลวัดสองพี่น้อง และนายอำเภอสอาดนุชจรัสก็ได้ช่วยจัดการให้สมตามความประสงค์ ที่ท่านอาจารย์เปี่ยมขอร้อง เมื่อมหาน้อมย้ายมาเป็นครูสอนอยู่ที่โรงเรียนประชาบาลวัดสองพี่น้องแล้ว ก็ได้เข้าพักอาศัยกินอยู่หลับนอนในวัด และเป็นครูสอนบาลีไวยกรณ์แก่ภิกษุสามเณรในวัดสองพี่น้องตลอดมา สอนจนจบหลักสูตร ป.ธ. ๓ มีภิกษุสามเณรที่เรียนบาลีไวยกรณ์อยู่ด้วยกัน ๕ รูป คือ ๑ พระสาลี่ (พระครูถาวรธรรมวัฒน์) ๒ พระอู๊ด ๓ พระหลุย ๔ พระแห และ ๕ สามเณรแคล้ว ต่อมาได้สมัครเข้าสอบบาลีไวยากรณ์ในสนามหลวง

เข้าบัญชีสอบสำนักเรียนวัดชนะสงคราม (วัดตองปุ) บางลำภู กทม.

ตำแหน่งหน้าที่และสมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๔๘๒ สอบกรรมวาจาได้

พ.ศ. ๒๔๙๒ เป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง

พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นเจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง

พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นผู้อุปการะโรงเรียนวัดสองพี่น้อง

พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นกรรมการตรวจประโยคนักธรรม

พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นพระครูชั้นประทวน

พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นอุปัชฌาย์

พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นพระธรรมฑูต

พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นตรี

พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นโท ในนามเดิม

๓ งานสาธารณูปการ

พ.ศ. ๒๔๙๘ สร้างโรงเรียนประชาบาล ๑ หลัง เงินงบประมาณทางราชการ ๕๐๐๐ บาท เงินจากประชาชนบริจาค ๔๐๐๐ บาท สิ้นเงินรวม ๙๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๔๙๙ สร้างศาลาการเปรียญ ๑ หลัง เสาไม้มะค่า แต่มุงกระเบื้องเคลือบมีช่อฟ้าใบระกาติดผ้า

ปรับพื้นเสร็จ สิ้นเงิน ๑๕๐๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๑ สร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ๑ สาย จากสี่แยกถนนหน้าศาลาการเปรียญตลอดจดเขตวัดด้านใต้กว้าง ๑.๓๐ เมตร ยาว ๔๐ วา ๒ ศอก นายปิ่นนางล้วนผู้สละทรัพย์สร้างถวายสิ้นเงิน ๑๐๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ขอพระพุทธรูปหินแดงจากวัดป่างิ้ว (วัดพญาเมือง) ๑ องค์ มาปฏิสังขรณ์ใหม่จ้างช่างหงวนบ้านงิ้วทำสิ้นเงิน ๕๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๖ สร้างกุฏิหลังเหนือหอสวดมนต์ ๑ หลัง กว้าง ๓ วา ยาว ๔ วา ๒ ศอก สิ้นเงิน ๑๕,๖๕๐.๕๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๖ สร้างถนนสาธารณตลอดทางกลางบ้าน ๑ สาย ชาวบ้านช่วยกันออกแรงทำกันเองสิ้นเงิน ๑๔๙๑ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้บูรณถนนหน้าหอสวดมนต์ลงศาลาท่าน้ำ ๑ สาย ชาวบ้านช่วยออกแรงทำกันเองสิ้นเงิน ๑๑๗๕ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้สร้างต่อเติมหน้ามุขหอสวดมนต์ ด้วยเงินขายไม้สะแกวัดแล้วซื้อเหล็กดัดติดหน้า

มุขหอสวดมนต์ ๒ ช่องๆละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๐๐ บาท จากเงินดอกเบี้ยอุปปุญญนิธิ รวมทั้ง ๒ รายการสิ้นเงิน ๑๙๙๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้สร้างถนนจากหน้าศาลาการเปรียญลงถึงศาลาท่าน้ำหลังใต้ ๑ สาย เฒ่าแก่เตี้ย ใช้นางทุยเป็นผู้บริจาคทรัพย์สร้าง สิ้นเงิน ๒๔๒๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้บูรณะปฏิสังขรณ์พระเจดีย์องค์ใหญ่ ค่าปูนซิเมนเครื่องอุปกรณ์วัสดุและค่าแรงงาน สิ้นเงิน ๒๒๒๕ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๙ สร้างห้องน้ำเทคอนกรีตเสริมเหล็ก ๑ หลัง สิ้นเงิน ๔๓๙๘ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๙ สร้างโรงเรียนปริยัติธรรม ๑ หลัง กว้าง ๒ วา ๑ ศอก ยาว ๔ วา ๒ ศอก โดยชาวบ้านออกแรงช่วยกันทำ สิ้นเงิน ๒๓๐๙๖.๕๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๐ สร้างหอระฆังเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ๑ หลัง มุมศาลาการด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ โดยนางสาคู เรืองเพ็ชรเป็นผู้บริจาค

ทรัพย์สิ้นเงิน ๙๓๙๒.๕๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๐ สร้างบรรไดขึ้นศาลาการเปรียญ เฒ่าแก่เตี้ยใช้นางทุยและจรูญร่วมบริจาค ๕๐๐ บาท สมทบกับเงินชาวบ้าน สิ้นเงินทั้งหมด ๒๔๖๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๐ สร้างศาลาท่าน้ำหลังใต้ ๑ หลัง ได้การบอกบุญจากชาวบ้านกลางสิ้นเงิน ๑๘๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๑ สร้างถนน ๑ สาย จากสี่แยกถนนหน้าหอสวดมนต์ ไปโรงเรียนประชาบาล โดยนางเล็กแสงนาค ผู้บริจาคทรัพย์สร้าง สิ้นเงิน ๓๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๑ สร้างเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็กหน้าวัด จากศาลาท่าน้ำหลังเหนือลงมาทางด้านใต้ระยะยาว ๓๒ วา จ่ายค่าแรงงานรวมทั้งค่าวัสดุ สิ้นเงิน ๓๒,๕๗๖ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๑ สร้างสะพานข้ามคลองไปโรงเรียนโดยใช้ไม้เนื้อแข็ง สิ้นเงิน ๑๐๐๐ บาท จ่ายโดยไวยาวัจจกรพระครูถาวรธรรมวัฒน์

พ.ศ. ๒๕๑๒ สร้างเขื่อนจากศาลาท่าน้ำตอนเหนือจนถึงคูใกล้หลวงพ่อเพ็ชรระยะยาว ๒๗ วา สิ้นเงิน

๒๔,๒๙๕ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้สร้างเขื่อนต่อจากปากคลองวัดด้านเหนือหน้าหลวงพ่อเพ็ชรตลอดหน้าโรงเรียนวัดสองพี่น้องระยะยาว ๓๕ วา และทำต่อจากศาลาท่าน้ำด้านใต้อีก ๖ วา รวมเป็น ๔๑ วา สิ้นเงิน ๔๐,๐๘๘ บาท จากเงินกฐินของ พ.อ.ชูวิทย์เก่งถนอมม้า

พ.ศ. ๒๕๑๓ ทำการถมทรายเขื่อนหน้าวัดจากด้านใต้ไปด้านเหนือจำนวนทราย ๑๔ ลำเรือต่อสิ้นเงินค่าทราย ๔๒๐๐ บาท โครงการถมทรายเขื่อนนี้ยังทำไม่เสร็จและจะทำต่อไป

พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้สร้างศาลาปรกสำหรับตั้งศพ แบบรูปทรงไทยครึ่งคอนกรีตครึ่งไม้พื้นลาดซิเมนต์ เสาแกนเหล็กเทปูน เครื่องบนเป็นไม้แดงไม้เต็งรัง มุงหลังคาด้วยกระเบื้องซิเมนต์ลอนเล็กสีแดง ฝ้ากระเบื้องแผ่นเรียบฝา ๓ ด้าน ก่อด้วยอิฐบล๊อก ลูกกรงต่อสองสี่ห้องทำด้วยเหล็กอ๊อกลวดลายทรงแจกัน สีทาด้วยสีน้ำมันและสีน้ำพล๊าสติกทั้งหลัง ภายหลังได้ทำพะลายต่อเพิ่ม ให้กว้างด้วยเสา

เหล็กโครงเหล็กพื้นเทลาดซิเมนต์ สิ้นเงินทั้งหมด ๘๖,๖๙๕ บาท ศาลาหลังนี้สร้างขึ้นด้วยเงินบริจาคชาวบ้านกลางเป็นส่วนมาก

พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้ทำการซ่อมบิดทอง ลงรักพระพุทธรูปหลวงพ่อเพ็ชร และ พระพุทธรูปเล็กอีก ๒ องค์ รวมเป็น ๓ องค์ สิ้นค่าทอง ๒๙๔๔ บาท ค่าแรง ๘๐๐ บาท รวมสิ้นเงินทั้งหมด ๓๗๔๔ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้ทำลูกกรงประตูเหล็ก ๒ ช่อง สิ้นเงิน ๑๔;๙๐๘ บาท จากเงินกฐินของ ร.อ.สาย คุณนายบังอร

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้ซ่อมหอสวดมนต์ ๑ หลัง คือตัดเสาไม้ตอนล่างออก ขุดหลุมตอกเข็มเทปูนหล่อแท่นเทเสาปูนเสริมเหล็ก เทคานล่างคานบนส่วนเสาต่อใช้เหล็กแบนหนา ๔ หุน ทาบสองข้างใส่น๊อต ๒ ตัว ส่วนเครื่องบนไม่ได้รื้อ ๆ แต่กระเบื้องเก่าออก มุงด้วยกระเบื้องใหม่ พื้นชั้นบนใช้ไม้มะค่าโมง พื้นชั้นล่างใช้ไม้พื้นเก่าสิ้นเงิน ๘๒.๗๕๔ บาท จากเงินกฐินและเงินบอกบุญจากชาวบ้าน

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้ซ่อมหน้ามุขหอสวดมนต์สิ้นเงิน ๔๕๐๐ บาท จากเงินและเงินบริจากของชาวบ้าน

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้สร้างส้วม ๑ หลัง ๕ ห้อง เสาและพื้นเทคอนกรีดเสริมเหล็กเครื่องบนไม้จริง กระเบื้องลอนมุงหลังคาสิ้นเงิน ๓๑,๙๙๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๗ ซ่อมหลังคาโบสถ์ และทาสีผนังประตูหน้าต่างสิ้นเงิน ๓๕,๕๘๓ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ซ่อมกุฏิหลังใต้หอสวดมนต์รื้อแล้วทำใหม่สิ้นเงิน ๔๐,๑๘๙ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ซ่อมหลังคากุฏิหลังเหนือหอสวดมนต์สิ้นเงิน ๑๔,๙๖๙ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๙ สร้างศาลาท่าน้ำหลังเหนือพร้อมทั้งสะพานสิ้นเงิน ๕๙,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๑๙ สร้างพระพุทธรูปปางเลไลยค์ คู่กับ หลวงพ่อเพ็ชรเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กสิ้นเงิน ๑๐.๐๐๐ บาทเศษ

พ.ศ. ๒๕๒๒ สร้างกุฏิตึก ๒ ชั้นแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก ๑ หลัง และเทพื้นคอนกรีตทำนอกชานต่อออกมาหน้ากุฏิตึก ๒ ชั้น เพื่อให้สถานที่กว้างสิ้นเงิน ๕๓๗,๗๓๗.๐๕ บาท

พ.ศ. ๒๕๒๓ ซื้อสายไฟหลอดไฟฟ้า พร้อมทั้งเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับใช้ในวัดสิ้นเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท

หลวงพ่อสาลี่หรือพระครูถาวรธรรมวัฒน์ เป็นพระเถระผู้ใหญ่องค์หนึ่งที่ได้สร้างคุณงามความดี ในพระพุทธศาสนาไว้มาก เช่น เป็นพระเถระที่ถือพระธรรมวินัยเป็นจิตใจ และค้นคว้าหาความรู้ในพระพุทธศาสนาได้อย่างกว้างขวาง จนเกิดความรู้ความเข้าใจในพระธรรมปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

เป็นพระเถระที่มีปฏิภาณฉลาดในเชิงเทศนาอบรมแนะนำสั่งสอนพุทธบริษัทด้วยเมตตาธรรม สามารถแสดงธรรมได้จับอกจับใจของผู้ฟังมุ่งหวังให้บุคคลประพฤติดี ปฏิบัติชอบเป็นที่ตั้ง มิได้หวังลาภสักการะวรามิสแต่ประการใด

เป็นพระเถระที่ประกอบด้วยเมตตาธรรม มีจิตใจกว้างขวางใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ผู้ใดได้เข้าไปกราบไหว้สนทนาปราศัยใกล้ชิดท่านผู้นั้นจะรู้สึกร่มเย็นสบายใจ เหมือนได้น้ำเย็นมาลูบหน้าเมื่อเวลาสัมผัสอากาศร้อน

เป็นพระเถระมีศิลาจารวัตรเรียบร้อย เคร่งครัดในพระธรรมวินัยมีอัธยาศัยไมตรีโอบอ้อมอารีต่อบุคคลทั่วไป ผู้ใดมีไข้ได้ทุกข์ไปขอความเมตตาช่วยเหลือ ท่านยินดีช่วยเหลือให้ตามความสามารถทุกราย

เป็นพระเถระที่มีจิตใจเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารีมีเมตตาสงเคราะห์อนุเคราะห์แก่บรรดาผู้ที่มาสนทนาปราศรัยติดต่อกับท่านด้วยกิจการใด ๆ จะเป็น ทหาร ข้าราชการ พลเรือน พ่อค้าประชาชนเป็นต้องเกิดศรัทธาปสาทเคารพนับถือทุกระดับบุคคล

ทางด้านพระธรรมกถึก

การแสดงธรรม ขอนำมากล่าวเพียงย่อ ๆ พอสังเขป

พระครูถาวรธรรมวัฒน์ นิสัยชอบเป็นนักเทศน์ จึงหัดเทศน์มาแต่สมัยเป็นสามเณร และกาลต่อมาก็สมอย่างความตั้งใจ จึงเป็นพระธรรมกถึกผู้มีชื่อเสียงโด่งดังองค์หนึ่ง ในบรรดาพระธรรมกถึกรามัญทั้งหลาย รุ่นเดียวกันหรือต่างรุ่นกัน การแสดงพระธรรมเทศนาโดยเฉพาะภาษารามัญจะเป็นเทศน์ธรรมมาสถ์เดี่ยวก็ดี เทศน์ธรรมมาสถ์คู่ก็ดี หรือเทศน์มหาชาดกก็ดี สำนวนโวหารเนื้อหาสาระสำเนียงทำนองเทศน์ที่แสดงออก เป็นที่ไพเราะเสนาะโสตและดูดดื่มจับใจยังความเลื่อมใสศรัทธาปสาทให้เกิดขึ้น ต่างก็กล่าวคำสรรเสริญยกย่องนิยมชมเชยต่าง ๆ นา ๆ ต่อบรรดาประชาชนพุทธบริษัทที่ได้สดับตรับฟังเป็นอย่างยิ่ง และแล้วก็ต้องยังความสลดเศร้าโศกเสียดายอาลัยอย่างสุดซึ้งที่ได้ทราบความสูญเสียพระธรรมกถึก ผู้มีชื่อเสียงโด่งดังองค์หนึ่งไปเช่นนี้จนไม่มีวันกลับ

พ.ศ. 2499 ท่านได้ไปทัศนาจรประเทศ พม่า, รามัญ และไป

นมัสการพระเจดีย์ชะเวดากอง เป็นเวลานานถึง 1 เดือนครึ่ง (1½)

ประเภทพระเครื่องรางของขลังอยู่ยงคงกะพันธ์

หลวงพ่อพระครูถาวรธรรมวัฒน์ ประกอบด้วยเมตตาธรรม ท่านพยายามสร้างพระไว้หลายพิมพ์ หลายแบบ หลายขนาด

เช่น พระสมเด็จฐานสิงห์ พระสมเด็จทรงนิยม
พระสมเด็จทรงเจดีย์ พระสมเด็จฐานแซม
พระสมเด็จนาคปรก พระสมเด็จปรกโพธิ์
พระสมเด็จนางพญา พระทุ่งเศรษฐี
พระปิดตาพิมพ์เล็ก พระปิดตาพิมพ์ใหญ่
พระสมเด็จพิมพ์เส้นด้าย พระสมเด็จคะแนน
พระพิมพา

ท่านแจกให้ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจ ข้าราชการ พลเรือน พ่อค้า ประชาชน ผู้มาขอไว้สักการะบูชา ป้องกันภัยอันตราย โดยท่านมิได้คิดสิ่งตอบแทน เช่นเงินทองจากผู้มาขอแต่ประการใดแจกให้ฟรี ๆ เฉพาะพระที่แจกไปแล้วทั้งหมดประมาณ ๙๐,๐๐๐ กว่าองค์

บั้นปลายชีวิต

พระครูถาวรธรรมวัฒน์ ได้ล้มป่วยลงอย่างกระทันหัน

ลูกศิษย์จึงรับตัวท่าน รีบนำส่งโรงพยาบาลปทุมธานี เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ เพื่อเข้านอนพักรักษาตัว มีนายแพทย์ชัย... และนายแพทย์อื่นที่มิได้กล่าวนามอีกหลายท่าน ที่ประจำอยู่ ณ โรงพยาบาลปทุมธานี ได้พยายามเอาใจช่วยถวายการรักษา เฝ้าดูแลสอบถามอาการป่วยท่านอยู่ทุกระยะ แม้กระนั้นอาการป่วยท่าน ก็ไม่ดีและทุเลาขึ้น มีแต่ทรงกับทรุดลง ๆ และอวัยวะส่วนด้านซ้ายท่าน แต่ศีรษะตลอดเท้าไม่ไหวไม่ยอมทำงาน ต่อมาศาสตราจารย์นายแพทย์สุเอ็ด คชเสนี ทราบข่าวท่านป่วยก็มาเยี่ยมและได้พบกับนายแพทย์ชัย พูดปรึกษาหารือ และได้ให้คำแนะนำว่า ควรนำท่านลงกรุงเทพ ฯ ฉายเอ็กซเรย์ เพื่อทราบโรคแน่ชัด เมื่อลูกศิษย์ผู้ปฏิบัตินำท่านไปฉายเอ๊กซเรย์ แพทย์ตรวจพบว่าท่านเป็นโรคมะเร็งในสมองและที่ปอด ส่วนลูกศิษย์ผู้ปฏิบัติท่านก็ปิดโรคไว้มิได้เรียนบอกให้ท่านทราบ ต่อจากนั้นท่านรู้สึกตัวว่าชีวิตคงจะอยู่ไปไม่นานวัน ท่านจึงใช้ลูกศิษย์ผู้ปฏิบัติให้ตามตัวผู้เขียนประวัติไปปรึกษา ท่านจะทำบุญบำเพ็ญกุศล นิมนต์พระเจริญพระพุทธมนต์ และถวายภัต-ตาหารบิณฑบาตตอนเพลแด่พระสงฆ์ ณ โรงพยาบาลปทุมธานี และมอบภาระให้ผู้เขียนประวัติช่วยจัดการด้วย เมื่อได้กำหนดวันเวลาทำบุญวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๔ แน่นอนแล้ว ผู้เขียนประวัติทายกทายิกาชาวบ้านกลางทั้งหลาย ได้พร้อมกัน

สนองความศรัทธาวันทำบุญมีทั้งผู้อำนวยการ นายแพทย์ พยาบาล พนักงานโรงพยาบาลปทุมธานี ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ต่างถิ่นต่างบ้าน ตลอดผู้เคารพนับถือในท่าน ต่างพร้อมเพรียงร่วมแรงร่วมใจสามัคคีกันจัดอาหารคาวหวานมาช่วยทำบุญถวายท่านสมตามเจตนาที่ตั้งไว้ทุกประการ งานบำเพ็ญกุศลทำบุญถวายท่านก็สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหลังจากวันทำบุญถวายท่านแล้ว อาการป่วยท่านก็ได้ทวีขึ้นร่างกายทรุดโทรมลงเรื่อย ๆ อาหารบิณฑบาตรบางวันฉันได้บ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ กำลังก็อ่อนลง ๆ จนกระทั่งมาถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๔ เวลา ๐๒.๐๐ น. ท่านก็หมดลมหายใจ มรณะภาพด้วยอาการอันสงบ

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนประวัติขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการทั้งนายแพทย์ ตลอดจนพยาบาลหญิงและพนักงานในโรงพยาบาลปทุมธานีทุก ๆ ท่าน ที่ได้เอาใจใส่ถวายความสดวกสบายในระหว่างที่ท่านพระครูถาวรธรรมวัฒน์ ได้ล้มป่วยมานอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลนี้จนถึงบั้นปลายชีวิต

ข้อความในประวัติท่านพระครูถาวรธรรมวัฒน์ เริ่มต้นจนจบ อาจมีข้อความผิดพลาดขาดตกบกพร่องไป ผู้เขียนประวัติต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

อ.

๒๗/๓/๒๕

ผู้บริจาคสิ่งของในงานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูถาวรธรรมวัฒน์ (หลวงพ่อสาลี่)

1. พระครูอุดม ธรรมวาที เจ้าคณะอำเภอ วัดศรีชมภู อ. เมือง จ. ราชบุรี เป็นเจ้าภาพรับเฉพาะเมรุ
2. นายชออน นางเรียบ แสงนาค รับข้าวสาร น้ำแข็ง น้ำปลา ตลอดงาน
3. ชาวคณะบ้านกลาง เป็นเจ้าภาพโลงแก้ว พร้อมเครื่องตั้ง และไฟประดับเมรุ
4. นางตุ๊ ชื่นทรัพย์ เป็นเจ้าภาพ รับดอกไม้จัน
5. คณะจัดเจดีย์ทอง เป็นเจ้าภาพ รับโรงน้ำร้อนตลอดงาน
6. นายประยงค์ นางอริยา ศรีเจริญ ถวายเครื่องบดน้ำพริก พร้อมมอเตอร์ 1. ชุด
7. นายดำรงค์ นางสุภัตรา อัศวทวีบุญ สำโรงเหนือ สมุทรปราการ ร่วมกับทางวัดเป็นเจ้าภาพ ดอกไม้เพลิง-ดอกไม้พุ่ม พลุ ตลัย ไฟพะเนียง
8. นายชะเอม คณิฏฐายน ถวายเครื่องบดน้ำแข็ง 1 เครื่อง และตู้เก็บน้ำแข็ง
9. วัดธาตุทอง เป็นเจ้าภาพไกร 15 ไกร
10. นายไพโรจน์ อบน้ำ เป็นเจ้าภาพ ปี่พาท ประโคม แตรแห่ศพ

11. พลตรีสนั่น เป็นเจ้าภาพรับเต๊นท์ทั้งหมด

12. นายลำพู สงวนศักดิ์ นางชูชีพ หาญสวัสดิ์ รวมกับชาวบ้านกลาง เป็นเจ้าภาพ กัณเทศ 2 วัน

13. พระฮอง เป็นเจ้าภาพ สวดอภิธรรม 1 คืน

14. นายประเสริฐ คุณอนงค์ ญาติพี่น้อง ลมูลพงษ์ เป็นเจ้าภาพสวดอภิธรรม 1 คืน พร้อมจัดดอกไม้สด ประดับเครื่องตั้งหน้าศพ

15. ชาวบ้านโพธิ์แดงเหนือ รับของหวานถวายพระ 1 เวลา

16. ครูชิด บัวสด เจ้าภาพรับลูกหมู 1 สาย

17. นางชุ่ม รอดเกาะ เจ้าภาพรับลูกหมู 1 สาย

18. วัดธาติทอง เจ้าภาพรับลูกหมู 1 สาย

19. วัดทองบ่อ เจ้าภาพรับลูกหมู 2 สาย

20. วัดสองพี่น้อง เจ้าภาพรับลูกหมู 4 สาย

21. วัดท้ายเกาะ รวมกับตระกูล ลมูลพงษ์ เป็นเจ้าภาพโรงทานข้าวแกงวันเผา

กราบ ขออภัย ท่านที่รับเป็นเจ้าภาพ แต่ไม่ได้ลงในหนังสือเล่มนี้ เนื่องจากได้จัดการพิมพ์ไว้ก่อน

1. คณะวัดพลับสุทธาวาส เป็นเจ้าภาพ มอญรำ พิณพาทย์ ลูกหมูกลองยาว ของหวาน น้ำชา กาแฟ พร้อมของว่าง ข้าวเหนียว ไอสครีม ประมาณ สามหมื่นแปดพันบาท
2. คณะวัดศาลาแดง เป็นเจ้าภาพ ขนมจีนน้ำยา น้ำพริก ลูกหมูหนึ่งสาย พร้อมกลองยาว
3. คณะวัดอัมพุวราม รับข้าวต้ม
4. คณะวัดนาบุญคลอง 7 รับลอดช่องน้ำกะทิ
5. คณะวัดมงคลพุทาราม รับของหวาน ข้าวสาร 53 ถัง
6. คณะวัดปทุมทอง รับลูกหมูหนึ่งสาย พร้อมกลองยาว
7. คณะวัดถั่วทอง รับลูกหมูหนึ่งสาย พร้อมกลองยาว
8. คณะวัดเชิงท่า ขนมจีนน้ำพริก น้ำยา
9. น.ส. นันทวรรณ หะสิตะเวช 3,000 บาท

คณะเรือดูดแร่

1. นายสนั่น นางพิกุล โพธิ์ม่วง 1,000 บาท
2. นายมนูญ นางเพชรา จารุภา 1,000 บาท
3. นายบรรเจิด นางไฉน ใจภักดี 1,000 บาท
4. นางเล็ก (มารดา) นายชาญ นางพาณี เนาวรัตน์–ร้านศักดิ์เจริญการช่าง ตลาดนางเตย 1,000 บาท
5. นายศิริชัย แก้วเมือง (ร้านอำนวยพาณิชย์) 1,000 บาท

6. นายสุขสวัสดิ์ แก้วเมือง (ร้านอำนวยพานิชย์)
ต. โคกกลวย จ. พังงา 1,000 บาท

7. นายสุวรรณ กรอนสนิด ต. ไม้ขาว ท่าฉัตรไชย
อ. หลาง จ. ภูเก็ต 1,000 บาท

พิมพ์ที่ ประเสริฐศิลป์การพิมพ์ 156 สาธุประดิษฐ์ ยานนาวา กรุงเทพฯ โทร. 2113529
นายประเสริฐ อัคร์ศิลป์วงศ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา